



## АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044) 251-62-62, (044) 251-62-66

E-mail: [sl.dilovod@amcu.gov.ua](mailto:sl.dilovod@amcu.gov.ua), сайт: [amcu.gov.ua](http://amcu.gov.ua), код згідно ЄДРПОУ 00032767

№ \_\_\_\_\_

На № \_\_\_\_\_

від \_\_\_\_\_

Міністерство економіки, довкілля та  
сільського господарства України

Комітет Верховної Ради України з  
питань економічного розвитку

### *Щодо законопроекту № 13620*

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України від 29.08.2025 № 27799/1/1-25 до листа Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку від 26.08.2025 № 04-16/13-2025/197156 (вх. № 3-01/454 від 29.08.2025) опрацював у межах повноважень проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності управління об'єктами державної та комунальної власності з метою відновлення та економічного зростання України» (реєстр. № 13620 від 11.08.2025) (далі – законопроект № 13620), внесений народними депутатами України Наталухою Д.А. і Мовчаном О.В., та повідомляє.

1. Підпунктами 3 та 4 пункту 5 розділу I законопроекту № 13620 передбачено внесення змін до Закону України «Про управління об'єктами державної власності». З аналізу зазначених змін випливає, що вони спрямовані на часткову імплементацію положень Директиви Комісії 2006/111/ЄС від 16 листопада 2006 року про прозорість фінансових відносин між державами-членами та суб'єктами господарювання державного сектору економіки, а також про фінансову прозорість у зазначених суб'єктах (далі – Директива 2006/111/ЄС).

У зв'язку із цим необхідно зазначити, що розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.04.2025 № 308-р «Про затвердження плану заходів щодо розмежування діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, на яких покладено виконання спеціальних обов'язків, з виконання таких обов'язків та діяльності, не пов'язаної з їх виконанням» затверджено План заходів щодо розмежування діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, на яких покладено виконання спеціальних обов'язків, з виконання таких обов'язків та діяльності, не пов'язаної з їх виконанням (далі – План заходів).



ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат:

3FAA9288358EC003040000002B6B3700FAAFC100

Підписувач: Кириленко Павло Олександрович

Дійсний з: 13.09.2023 0:00:00 по 12.09.2025 23:59:59

Антимонопольний комітет України



№ 300-08/01-9358e від 03.09.2025

Пунктом 1 Плану заходів передбачено розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту, що впроваджує Директиву № 2006/111/ЄС, головним виконавцем якого визначено Мінекономіки.

Частиною першою статті 1 Директиви № 2006/111/ЄС визначено, що держави-члени забезпечують прозорість фінансових відносин між органами державної влади та державними підприємствами, як передбачено цією Директивою, щоб було чітко визначено таке:

(а) державні кошти, надані державними органами безпосередньо зацікавленим державним підприємствам;

(б) державні кошти, надані органами державної влади через посередництво державних підприємств або фінансових установ;

(с) цілі, на які ці державні кошти фактично використовуються.

Частиною другою статті 1 Директиви № 2006/111/ЄС визначено, що без шкоди спеціальним положенням, встановленим Співтовариством, держави-члени повинні забезпечити, щоб фінансову та організаційну структуру будь-якого підприємства, яке вимагає ведення окремої бухгалтерії, було правильно відображено в окремих рахунках, щоб чітко відстежувалися:

(а) витрати та доходи, пов'язані з різними видами діяльності;

(б) повна інформація про методи, за допомогою яких витрати та доходи призначаються або розподіляються на різні види діяльності.

У Директиві № 2006/111/ЄС зазначається, що держави-члени мають різні адміністративно-територіальні структури та ця Директива повинна охоплювати органи державної влади на всіх рівнях у кожній державі-члені.

Статтею 2 Директиви № 2006/111/ЄС визначено, що для цілей цієї Директиви визначення «органи державної влади» означає всі органи державної влади, включаючи державні та регіональні, місцеві та всі інші територіальні органи влади.

Положення частини першої статті 1 Директиви № 2006/111/ЄС щодо прозорості фінансових відносин між органами державної влади та державними підприємствами стосуються як державних, так і комунальних підприємств. У той час як положення частини другої статті 1 Директиви № 2006/111/ЄС стосуються всіх підприємств незалежно від форми власності.

Норми, які пропонується передбачити в підпунктах 3 та 4 пункту 5 розділу I законопроекту № 13620, будуть поширюватися лише на *«суб'єктів господарювання, які прямо або опосередковано (через інших осіб) належать державі або перебувають під контролем держави, в тому числі їхніх дочірніх підприємств»*, що передбачає неповну імплементацію Директиви № 2006/111/ЄС.

Отже, законопроект № 13620 частково імплементує Директиву № 2006/111/ЄС, оскільки стосується лише суб'єктів державного сектору та його норми не будуть поширюватися на комунальні та приватні підприємства.

2. У підпункті 4 пункту 5 розділу I законопроекту № 13620, зокрема, передбачено, що положення пункту 4 частини першої цієї статті не застосовуються для *«суб'єктів господарювання державного сектору економіки щодо послуг, які відповідно до критеріїв, визначених Антимонопольним комітетом України, не можуть істотно вплинути на торгівлю між державами-членами Європейського союзу»*.

В законодавстві ЄС питання впливу на торгівлю між державами-членами розглядає Європейська комісія в контексті справ про державну допомогу. У пункті 197 Повідомлення Комісії ЄС щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС С/2016/2946 зазначено, що загальні типові категорії заходів, які б відповідали зазначеним критеріям, визначити неможливо, однак прийняті Комісією рішення демонструють приклади ситуацій, коли з огляду на специфічні обставини справи державна підтримка не мала впливу на торгівлю між державами-членами.

Тобто питання наявності впливу на торгівлю між державами-членами Європейського Союзу розглядає Європейська комісія індивідуально, враховуючи специфічні обставини справи. Зазначаємо, що Європейська комісія визначає вплив на торгівлю від заходу державної підтримки, а не від «послуг», як це запропоновано в законопроекті № 13620.

Отже, визначення уніфікованих критеріїв впливу на торгівлю не відповідає підходам Європейської комісії. Крім цього, у Комітеті відсутні повноваження та законодавчі підстави визначати критерії послуг, які не можуть істотно вплинути на торгівлю між державами-членами Європейського Союзу.

Враховуючи викладене, абзац дев'ятий підпункту 4 пункту 5 розділу I законопроекту № 13620 пропонуємо виключити.

3. У підпункті 4 пункту 5 розділу I законопроекту № 13620 передбачені випадки, у яких положення пункту 4 частини першої цієї статті не застосовуються. Водночас вказані положення не узгоджуються з Директивою № 2006/111/ЄС.

Зокрема, відповідно до пункту (с) частини першої статті 5 Директиви № 2006/111/ЄС до державних кредитних установ щодо депозитів державних коштів, розміщених у них органами державної влади на звичайних комерційних умовах, застосовуються виключення щодо прозорості, про яку йдеться в частині першій статті 1 цієї Директиви, у той час як у законопроекті № 13620 до таких кредитних установ застосовується також виключення щодо прозорості, зазначеної в частині другій статті 1 Директиви.

Те саме стосується виключення для суб'єктів господарювання державного сектору економіки, на яких було покладено спеціальний обов'язок. Відповідно до пункту (с) частини другої статті 5 Директиви № 2006/111/ЄС до таких суб'єктів застосовуються виключення лише щодо прозорості, зазначеної в частині другій статті 1 Директиви.

4. У підпункті 3 пункту 5 розділу I законопроекту № 13620 вживається словосполучення *«забезпечення загального економічного інтересу»*, у той час як у Директиві № 2006/111/ЄС та в Законі України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» використовується термін «послуги, що становлять загальний економічний інтерес».

Враховуючи викладене, пропонуємо виключити підпункти 3 та 4 пункту 5 розділу I законопроекту № 13620, оскільки для повної імплементації Директиви № 2006/111/ЄС необхідно розробити єдиний законопроект, який охопить всі положення Директиви № 2006/111/ЄС та всіх суб'єктів, на яких поширюється її дія.

Також звертаємо увагу, що згідно з пунктом 3 розділу II законопроекту № 13620 Кабінету Міністрів України передбачено забезпечити здійснення видатків у Державному

бюджеті України на 2026 рік на фінансову державну підтримку суб'єктів малого і середнього підприємництва при приватизації об'єктів малої приватизації.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

У той же час статтею 262 (1) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), передбачено, що будь-яка допомога, надана Україною або країнами-членами Європейського Союзу з використанням державних ресурсів, що спотворює або загрожує спотворити конкуренцію шляхом надання переваг окремим підприємствам або виробництву окремих товарів, є несумісною з належним функціонуванням цієї Угоди в тій мірі, в якій вона може впливати на торгівлю між сторонами.

Статтею 262 (2) (3) Угоди про асоціацію визначено, яка допомога вважатиметься сумісною з належним функціонуванням Угоди та яка допомога може вважатися сумісною з належним виконанням цієї Угоди.

Згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

Отже, заходи з надання фінансової державної підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва при приватизації об'єктів малої приватизації можуть містити ознаки державної допомоги відповідно до Закону. Якщо зазначені заходи підтримки передбачатимуть надання державної допомоги, такі заходи мають відповідати вимогам Угоди про асоціацію і бути реалізовані з урахуванням *acquis* ЄС у сфері державної допомоги.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО